

Vårtur til Vassdalen i Siljan, søndag 23. april 2017.

Turleder og referent: Harald Stendalen.

Turstart var ved Vanebudammen/Vanebuvann Øvre Siljan. Her går en grusvei vestover mot Vassdalen, tidligere en tømmerkoie for Treschow Fritzøe, nå et feriested. Vestover fra Vassdalen ligger det en bratt dal med en bekk, denne dalen er en grense mellom Oslofeltet og hardere bergarter. Særlig i sørhellinga er det en ganske rik flora til dette området å være. Vi var 17 deltagere, vårturen er alltid noe spesiell!

Av planter å nevne : Blåveis, hvitveis, liljekonvall i startgrova, vårerteknapp, diskusjon om fiolarter, var i alle fall skogfiol muligens også krattfiol. Mye tysbast, dette året hardt beitet av elg/hjort. Blomstene på tysbasten var sterkt ettertraktet av dagsommerfugler som hadde overvintret. På veien ned til vannet igjen ble det funnet en stor bestand av moskusurt, som ikke var funnet i dette området før. Kaffepausa ble tatt ved vannkanten og etterpå ble de fleste med hjem til undertegnede på Tokleiv ved Vanebu.

Vi hadde et strålende vårvær, kan nevnes at dagen etter falt det 20 cm. snø der oppe!

Tur til Rognstranda og Rognsflauget, mandag 1. mai.

Turleder og referent: Bjørn Erik Halvorsen.

14 personer møtte opp på parkeringsplassen ved Rognstranda. Blant dem var også 3 østeuropeere, som hadde funnet turen i Grenland friluftsråds Naturlos. Langs bekken sto hvitveis *Anemone nemorosa*, vårkål *Ficaria verna*, vinterkarse *Barbarea vulgaris* og korsknapp *Glechoma hederacea* i blomst. Det ble en kort stopp ved Gea Norvegica informasjonen, der det ble orientert om overgangen fra grunnfjell til kalkfjell.

Ved badestranda ble det funnet et lite felt med veirublom *Draba nemorosa*, sammen med bakkeveronika *Veronica arvensis*. På grasbakken på campingplassen sto vårskrinneblom *Arabidopsis thaliana*, tusenfryd *Bellis perennis*, vårrublom *Draba verna*, gullstjerne *Gagea lutea*, akeleie *Aquilegia vulgaris* og jonsokkoll *Ajuga pyramidalis*.

Vi var kommet fram til skrenten under Rognsflauget. Rosetten til vårmarihand *Orchis mascula* ble funnet flere steder. Oppover skrenten vokste mengder av ramsløk *Allium ursinum*, som foreløpig ikke hadde kommet i blomst. I skrenten kommenterte vi også kantkonvall *Polygonatum odoratum*, blåveis *Hepatica nobilis* og vårerteknapp *Lathyrus vernus*. På toppen av skrenten gikk vi forbi leddved *Lonicera xylosteum*, fingerstarr *Carex digitata*, skogvikke *Vicia sylvatica*, tysbast *Daphne mezereum* og tannrot *Cardamine bulbifera*.

Det ble en matrasst på Rognsflauget. Det var mye liljekonvall *Convallaria majalis* i området, som stedvis var i knopp. Vi gikk ned igjen langs stien lenger syd. Underveis ble det notert flekkgrisøre *Hypochaeris maculata*, gaukesyre *Oxalis acetosella*, taggbregne *Polystichum lonchitis*, krattfiol *Viola mirabilis* og skogfiol *Viola riviniana*. Langs kjøreveien tilbake mot stranda passerte vi markjordbær *Fragaria vesca*, murburkne *Asplenium ruta-muraria*, trefingersildre *Saxifraga tridactylites* og markmalurt *Artemisia campestris*.

Tur til Ambjørndalen i Hjørtald, søndag 14. mai.

Turleder og referent: David Mundal.

Det vart ein flott og inspirerande tur gjennom kulturlandskapet i Ambjørndalen i Hjørtald søndag 14. mai. Vi møttest utanfor bygdesentralen i Hjørtald ved Nordbø pensjonat kl. 11:00 og kørde i lag fem bilar til fellesfjoset Teleros på Guthus og parkera der. Her starta 14 ivrige

naturinteresserte og turen gjekk fyrst gjennom Thogrenda med mange ville planter langs vegkanten og mange styva alm. Dessutan hadde ei anna pulje på 11 blomfolk starta få andre sida på Dale og Lislero, så i alt var vi 25 stk i same ærende og det gjekk rykte om at endå eit følgje lokalkjende folk hadde reist i førevegen. Vi fekk helse på gardsfolket på øvre-Tho, og Inga og Gunvald viste fram flotte plantebed og ein stor flokk skotsk høglandsfe som hadde fått kalvar. Deretter fylgde vi kulturstien vidare til garden Ambjørndalen og her gjekk vi gjennom fleire le med dyr på beite. Her var det stutekalvar som leika seg på vårbeite. Stigen er særskildt tilrettelagt for turgåande med flotte skilt og postar med informasjon om naturen og kulturen langs stigen i området som er ein del av bispevegen frå aust til vest gjennom Telemark. Vi passerte systemarihåndbakken og fann mykje næringskrevjande artar opp mot Lislero og vidare opp til Valeufsin. Vi passerte mengder av lerkespore og fann artar som taggbregne, kranskonvall, vårmarihand, alm, lønn, lind, eik, or, hegg og hassel i tillegg til blåveis, kvitveis, fiolar og stemorsblom i mengder. Vi hadde ein god matpause på Valeufsin med mykje godprat og historiar før vi gjekk gjennom ura opp til Bøllås nedre, og langs stigen fann vi mange fine lavartar som saltlavar, navlelavar, skjeggglavar, strylavar, fleire ulike trompetlavar og nokre fine neverlavar som grønnever og fingernever. Innimellom og oppi skrentene fann vi vårerteknapp, flekkmure, storblåfjær, jonsokblom, fingerstarr, knegras, gulaks og smalkjempe. Det vart ein rast på sauebeitet her mellom hordevis av systemarihendar i blom, men det var likevel ei veke eller to for tidleg til å sjå den vakraste bløminga her enno. Dernest kleiv vi rett opp liene til Bøllås øvre der premien var ein god matpause på ein benk og på sittesteinar rundt ei gedigen helle som fungera som bord. Veret hadde letna såpass at vi fekk ein god utsikt ned i dalbotnen til Hjartsjø i aust og til Skorve i vest. Her fekk vi ogå høyre trepiplerka sine fine trillar. No hadde vi vore ute i fem timar allereide og klatra om lag 250 høgdemeter til øverste punktet på om lag 575 moh, men her var enno berre blide andlet å sjå. No var den lettaste biten att, vi fygde bilvegen ned til Thogrenda og attende til fellesfjoset på Guthus. Det vart ein runde på gode 8 km. Takk for fylgje alle saman og velkommen attende til Hjartdal når det høver ein gong.

Tur til Steinle seter i Luksefjell, torsdag 25. mai.

Turleder og referent: Bjørn Erik Halvorsen.

9 personer møtte opp på parkeringsplassen ved Gjerpen ungdomsskole. Vi samlet oss i tre biler før vi kjørte til Godal, der bilene ble parkert. Våren var senere her enn i lavlandet, slik at blåveis *Hepatica nobilis* og hvitveis *Anemone nemorosa* blomstret på sitt fineste. Langs bomveien til Finnvollvann passerte vi også vårpengurt *Noccaea caerulea*, linnea *Linnaea borealis*, myk kråkefot *Lycopodium clavatum*, bekkeblom *Caltha palustris*, maigull *Chrysosplenium alternifolium*, spirende nikkevintergrønn *Orthilia secunda*, tyrihjelms *Aconitum septentrionale* og firblad *Paris quadrifolia*.

Vannet rant over dammen på Finnvollvann, men vi kom likevel greit over til stien på vestsiden. Vi merket oss den store mengden turt *Cicerbita alpina* langs vannet. Vi fulgte vannet i ca. 1 km nordover, før vi tok fatt på oppstigningen til Steinle seter. Her endret artsrikdommen seg merkbar. Vi noterte enghumleblom *Geum rivale*, trollbær *Actaea spicata*, kranskonvall *Polygonatum verticillatum*, skogstjerneblom *Stellaria nemorum*, lerkespore *Corydalis intermedia* og fingerstarr *Carex digitata*. Det var mengder av turt *Cicerbita alpina* og tyrihjelms *Aconitum septentrionale*. Vi fant også bladrossetten til hvitsoleie *Ranunculus platanifolius*, som er kjent fra oppstigningen til Rønningslia seter lenger syd i lia.

Vi tok en rast midt i bakken og der fant vi moskusurt *Adoxa moschatellina*, tannrot *Cardamine bulbifera*, gulaks *Anthoxanthum odoratum*, vårkål *Ficaria verna*, vårerteknapp *Lathyrus vernus* og myske *Galium odoratum*. Vi fortsatte videre opp langs stien. Etter hvert møtte vi snø, som ble så dyp at vi skrinla videre forsøk på å nå Steinle seter. De sprekeste tok avstikkere opp i lia under Dugurdsknatten, og kunne rapportere om liljekonvall *Convallaria majalis*, gjerdevikke *Vicia sepium*, jonsokkoll *Ajuga pyramidalis*, gulflatbelg *Lathyrus pratensis*, korsknapp *Glechoma hederacea* og nyresoleie *Ranunculus auricomus*. Det ble søkt etter søstermarihand *Dactylorhiza sambucina*, uten at dette ble funnet.

Vi tok hovedmatrast på vei ned igjen. Når vi var tilbake ved bilene kjørte vi inn til nordenden av Økter for å se på søstermarihand-forekomsten. Den gule orkidéen sto i flott blomstring.

Kveldstur til Torgersrød ved Nedre Stavsjø, onsdag 14. juni. Turleder og referent: Bjørn Erik Halvorsen.

4 personer møtte opp på parkeringsplassen ved Melum kirke. Vi kjørte inn til Nedre Stavsjø, der vi parkerte. Turleder hadde vært og sjekket området to dager tidligere, og da gikk vannet langt over brua ved utløpet, slik at den ikke var mulig å gå over. Nå var vannet heldigvis sunket så mye at turen kunne gjennomføres.

Vi fulgte skogsbilveien inn til Torgersrød. Underveis passerte vi prestekrage *Leucanthemum vulgare*, tepperot *Potentilla erecta*, hagelupin *Lupinus polyphyllus*, blomstrende tyttebær *Vaccinium vitis-idaea*, myrtistel *Cirsium palustre*, myrfiol *Viola palustris*, skogstjerne *Lysimachia europaea*, linnea *Linnaea borealis*, tettegras *Pinguicula vulgaris*, enghumleblom *Geum rivale*, stormarimjelle *Melampyrum pratense*, maiblom *Maianthemum bifolium*, trollhegg *Frangula alnus*, krypsoleie *Ranunculus repens*, engsoleie *Ranunculus acris acris*, skogstorkenebb *Geranium sylvaticum*, mjøduert *Filipendula ulmaria* og firkantperikum *Hypericum maculatum*.

Vi gikk opp i en trang dal ved Torgersrød. Sumpmaure *Galium uliginosum*, vendelrot *Valeriana sambucifolia*, liljekonvall *Convallaria majalis*, blåveis *Hepatica nobilis*, sisselrot *Polypodium vulgare*, sumphaukeskjegg *Crepis paludosa*, skogbjørnebær *Rubus nessensis*, skogsvinerot *Stachys sylvatica* og firblad *Paris quadrifolia* dukket opp. Det fantes også en del turt *Cicerbita alpina* i dalen.

Matrasten ble ved et åpent felt i bunn av dalen. Det var noe mygg og knott denne fine sommerkvelden. På veien tilbake til bilene ble det også funnet rustjerneblom *Stellaria longifolia* i veikanten.

Artskartlegging i regi av SABIMA 28. juni – 2. juli. Referent: Bjørn Erik Halvorsen.

Dette var en samling på Seljord folkehøgskule i regi av SABIMA i samarbeid med TBF ved David Mundal. Formålet var biologisk kartlegging. Deltakerne ble fordelt i mindre grupper som ble sendt ut i terrenget til ulike steder. Det meste av kartleggingen ble gjort i Hjartdal kommune, i hoveddalen, og langs veien mot Tuddal. Noe kartlegging ble også gjort i Seljord kommune.

Det ble gjort en del gode funn i de ulike artsgruppene. Karplante-funnene var kanskje ikke like spennende, for de rødlisteartene som ble registrert var ask og alm. Derfor valgte noen av gruppene å dra til kjente lokaliteter for å få med seg flere rødlistede karplanter.

En spennende opplevelse for de fleste var Magne Flåtens foredrag om flaggermus, med kveldsutflukt til Seljord kirke. Han hadde med konverteringsutstyr for lydsignalene, slik at vi

kunne høre ulikheter på forskjellige arter, og hvordan lyden endret karakter når insekter ble fanget.

Tur til Eidsborgkleivane, Dalen, søndag 30. juli.

Turleder og referent: Dagny Mandt.

Med grei værutsikt møttes me ved stavkyrkja ein gjeng på 7 stykker. Undertegna hadde eit par alternativ og valde etter drøfting Rue – Nerue lokalt. Me var så heldige å ha med ein svært så lokalkjend der – Bjørn Olav Haukelidsæter er tidlegare nabo til Rue - slik at me som bonus fekk sett inne i den vesle stoga til Ruejentene.

På vegen bort dit kom me fyrst over taggbregne (vanleg her) og junkerbregne og så stavklokke. Litt vidare stod både raudflangre (veldig vanleg her) og breiflangre i hop med stor stjernetistel. Åkermåne dukka også opp og det blei ein uventa god start på turen. Etter omvisning og matpause på Rue gjekk me til Riarhamaren i håp om å få sjå

Apollosommarfugl, men det var dessverre litt kjølig og for lite sol for den. I staden var det mengder av avblømde vårmarihand og systemmarihand på ei hylle nedanfor. Me fylgde den gamle gruvevegen eit stykke vestafor Riarhamaren og kunne notere lakrismjelt, svartburkne, olavsskjegg og svartola av dei litt mindre vanlege artane.

Returen gjekk nokså sakte tilbake mot Lillegård og David viste oss palmemose – nokså opplagt namn i grunnen. Rekna ikkje med å finne noko særleg meir, men så kom den største oppturen – HULDREBLOM. I eit lite bekkesig stod det heile 8 stilkar og dei blei fotografera frå alle kantar.

Når me fyrst var i huldremodus spurde Bjørn Olav om me kunne tenkje oss å sjå huldrestry og det ville me gjerne! Turen gjekk då mot Åmot og så mot Omdal og langt innover ein smal, grasgrodd grusveg. Den enda rett ved ei kløft der huldrestry held til saman med gubbeskjegg. Veldig moro å ha sett! Fekk med oss skogmarihand og storklokke med det same – og så kom regnet, men det gjorde ingen ting etter ein slik dag. Og det var heldig for oss andre å ha med ein som er endå meir lokalkjend enn meg!

Kveldstur til Sildevika ved Mørjefjorden (Tveidalen), onsdag 9. august.

Turledere: Tor H. Melseth og Bjørn Erik Halvorsen. Referent: Bjørn Erik Halvorsen.

Dette var en tur i samarbeid med Larvik Botaniske Forening. Ettermiddagen stilte opp med øsregn og torden. Bare turleder fra Larvik og turleder fra TBF møtte opp, og de besluttet å dra hjem uten å gjennomføre noen tur.

Tur til Stråholmen, lørdag 12. august.

Turleder og referent: Jan Åge Pedersen.

11 personer møtte frem til brygga i Valle der vi hadde forhåndsbestilt taxibåt.

Det gikk raskt ut og vel i land på Stråholmen i fint vær var vi straks igang med å undersøke floraen. Noen arter hadde vi notert og den første var eseltistel som hadde blitt registrert der tidligere i sommer like ved moloen, men der fikk vi en skuffelse for vi så bare en liten stump igjen da den hadde gått med i klipping av gresset/kantslått.

Så beveget vi oss bortover mot strandtornen øst for moloen, underveis fikk vi med oss noen flotte piggepler, ellers så vi her bl.a. svartsøtvier, tangbalderbrå, strandmelde, jordrøyk,

hundepersille, hundesenep, strandkål og apotekerkattost. Vel fremme ved strandtornen så vi et flott eksemplar som var beskyttet med et enkelt lite gjerde og med mange småplanter rundt seg. Vi så også noen flere mindre planter litt lengre øst. Her så vi også sodaurt, havreddik, vill-lin, nikkesmelle og asparges.

Så gikk vi til utsiden, her så vi masse strandrisp i blomstring, og andre arter som kan nevnes er flikbrønslé, strandkål, fjærehøymol, strandsnyltetråd, klourt. Den gule hornvalmua som blomstret her i 2014 så vi ikke noe til.

På vestsiden av øya så vi mange av de plantene vi hadde sett tidligere, kun tiggersoleia var ny for turen her. Mot den nordvestlige Stråholmhue så vi bl.a. sylsmåarve, småvasshår, melkerot, strandsmelle og kattehale. Når vi satt og ventet på taxibåten ble noen av oss oppmerksomme på et gras som var ubestemmelig og det ble tatt belegg for videre undersøkelser.

Reidar Elven ved Botanisk museum i Oslo har nå belegg men hadde aldri sett dette graset før(!), vi får beskjed hvis han finner ut av det.

Floravoktersamling i Kragerø 19.-20. august.

Referent: Bjørn Erik Halvorsen.

Dette var et seminar i regi av Norsk Botanisk Forening (NBF) under ledelse av Honorata Kaja Gajda. TBF var medarrangør som lokale kjentpersoner. Seminaret holdt til på Kragerø Sportell.

Lørdagen var på Kragerø Sportell. Det ble flere interessante foredrag, for eksempel fortalte Reidar Elven om rødlista, Margareta Edqvist fortalte om floravokterarbeid i Sverige, og Kristina Bjureke fortalte om måter å ta vare på truede planter. Bjørn Erik Halvorsen fortalte om botanikk i Telemark, Bjørn S. Smevold fortalte om restaureringsprosjekter i California og Artsdatabanken fortalte om sitt bidrag i form av nettjenester.

Søndagen ble det tur til Jomfruland for å delta i telling av strandtorn *Eryngium maritimum*. Gruppen ble delt i 2, slik at man etter tur besøkte de gamle forekomstene, og de nyutplantede forekomstene ved Øytangen. De gamle plantene hadde en liten nedgang, mens det var en sterk reduksjon blant de nyutplantede. Ved brygga på Øytangen ble en ny strandtorn-plante også funnet. Noen tok seg en tur til yttersida av øya for blant annet å se jordbærkløver *Trifolium fragiferum*. Ellers kunne området ved Øytangen også by på sodaurt *Kali turgida*, sølvmelde *Atriplex laciniata* og hvitpiggeple *Datura stramonium stramonium* i tillegg til mye annet.

Strandengtur i Norsjøs nordende søndag 27. august.

Turleder og referent: Bjørn Erik Halvorsen.

14 personer møtte opp ved Årnes kafeteria. Vi kjørte videre til Teksten camping ved Gvarvelvas utløp i Norsjø. Det var en fin sensommerdag. Torbjørn hadde sørget for å ta med sin plastbåt på hengeren, slik at noen kunne ro langs bredden, for å botanisere i strandvegetasjonen. David Mundal ble lederen i denne gruppen.

De øvrige startet med å botanisere langs Gvarvelva ved campingplassen. Jeg tar ikke med komplett artsliste i dette referatet, da dette finnes på nettstedet Artsobservasjoner. For eksempel ble det funnet mannasøtgras *Glyceria fluitans*, åkermynte *Mentha arvensis*, flatrapp *Poa compressa*, myrhatt *Comarum palustre*, stor myrmaure *Galium elongatum*, flikbrønslé *Bidens tripartita*, melkerot *Peucedanum palustre*, dikeforglemmegei *Myosotis laxa caespitosa*, tusenblad *Myriophyllum alterniflorum*, klovasshår *Callitriche hamulata*, skjoldbærer *Scutellaria galericulata* og klourt *Lycopus europaeus*.

Videre nedover langs elva dukket elvesnelle *Equisetum fluviatile*, myrkongle *Calla palustris*, ballstsv *Juncus tenuis* og sumphøymol *Rumex obtusifolius sylvestris* opp. Vi kom etter hvert inn i den tette løvskogen, og der fant vi en gigantutgave av den svartelistede kjempespringfrø *Impatiens glandulifera*. Hagelupin *Lupinus polyphyllus* ble også funnet. Ved renna ut mot tangen ble det funnet fredløs *Lysimachia vulgaris*, liljekonvall *Convallaria majalis*, gråor *Alnus incana*, tranehals *Erodium cicutarium*, firblad *Paris quadrifolia*, vendelrot *Valeriana sambucifolia* og vassgro *Alisma plantago-aquatica*. Det ble en matrast i kanten av løvskogen.

I de våte delene av slåtteeenga, som vi passerte på vei videre utover tangen, fant vi mye flikbrønse *Bidens tripartita*, vasspepper *Persicaria hydropiper* og småengkall *Rhinanthus minor*. Rødhyll *Sambucus racemosa*, skjoldbærer *Scutellaria galericulata*, skognesle *Urtica dioica holosericea* og åkersvinerot *Stachys palustris* dukket også opp før vi returnerte til campingplassen. Langs enga på vei tilbake dukket bladfaks *Bromopsis inermis*, kanadagullris *Solidago canadensis*, lintorskemunn *Linaria vulgaris* og slyngsøtvier *Solanum dulcamara* opp.

Båten som hadde vært på elva, hadde sett mye av det samme som oss på land. De hadde også sett en gigantutgave av melkerot *Peucedanum palustre*. Resten av nista ble spist før vi satte oss i bilene for å kjøre hjem.

Soppens dag, søndag 3. september.

Turleder: Birgitte Finne Høifødt. Referent: Esther Broch.

Vi møttes som tidligere år ved kiosken i Kilebygda og bilene ble fylt opp for felleskjøring inn til Høydalen. Som alltid var det med to tre biler med TBF medlemmer. Fjoråret var et svært godt soppår og de fleste kurvene ble fylt med fin matsopp. Turen ble avsluttet med soppkontroll og gjennomgang av innholdet i kurvene til alle deltakerne som ønsket det.

Sopptur, søndag 10. september.

Turleder og referent: Norman Hagen.

Esther Broch var satt opp som turleder men kunne ikke. Norman Hagen overtok turlederansvaret.

Seks personer møtte opp på Lietorvet, den syvende (Birgitte Finne Høifødt, invitert soppakkyndig fra Grenland soppforening) møtte opp på Skifjell.

Turen gikk fra parkeringsplassen i retning Mensvann i fint vær, men etter en time ble det regn. Det ble plukket en del matsopp og noen funn ble fotografert og registrert.

Etter to timer i skogen hadde syv gjennomvåte soppentusiaster fått nok for den dagen.